

Lost luggage depot

Door: Harry Lankreijer

Het monument op de Kop van Zuid, aan de Wilhelminapier te Rotterdam, werd ontworpen door de Canadese kunstenaar, fotograaf, Jeff Wall. De opdracht van de stad Rotterdam kwam voort uit een rijksgeschenk van één miljoen gulden in het kader van 50 jaar wederopbouw en 650 jaar stadsrechten in 1990. De Zeeuws Vlaamse Gieterij (ZVG) uit Sas van Gent kreeg in 1997 de opdracht voor de complete realisatie, het gieten en de plaatsing. De opening vond plaats op 3 november 2001 door minister-president Wim Kok.

Het kunstwerk is een “snapshot in iron”, een moment in de tijd vastgelegd in een duurzaam materiaal: gietijzer. Wat tevens de associatie oproept met vroegere monumentale toepassingen, met schepen en locomotieven, waarmee de passagiers in Rotterdam aankwamen en weer vertrokken. Het monument stelt voor een depot van gevonden voorwerpen in de vorm van een achthoekig paviljoen met een doorsnede van 10 meter. Op drie verdiepingen tot een hoogte van 2 meter staan de tassen, bundels, koffers, kratten, kisten en andere bagage van de passagiers die in de loop der jaren de haven hebben aangedaan. De 21 elementen die van hout lijken te zijn wegen elk zo'n 1500 kilo en vormen samen de 3 etages. Alle delen ook de staanders, de verbindingen, de ingang, de objecten, zijn uitgevoerd in gietijzer met een totaalgewicht van meer dan 65.000 kilo. De meeste afgietsels van oude koffers en bagage zijn verzameld of gemaakt aan de hand van archieffoto's en verwijzen naar het verleden. Andere, moderne koffers en dozen hebben een relatie met het heden. De verloren bagage kan zowel toebehoren aan de emigranten van weleer als aan de onlangs in Europa gearriveerde immigranten.

“Zij die zijn gegaan en zij die zijn gekomen; hun verloren bezittingen bekeken door hen die, hier en nu, op deze laatste kade van Nederland staan”.

Het Lost Luggage Depot, met op de achtergrond Hotel New York

De 3 verschillende verdiepingen zijn ongelijk en staan verdraaid ten opzichte van elkaar, hetgeen het effect van handwerk, geïmproviseerd timmerwerk versterkt. Het bouwwerk is ruw, versleten, beschadigd en opgelapt. Te midden van de moderne bouwwerken een misschien klein en misvormd, maar zeker imposant tafereel. Geheel vrijstaand is het zichtbaar vanuit alle hoeken in de omgeving, vanaf de schepen in de haven, vanuit het nabijgelegen Hotel New York en het World Port Center, maar ook vanaf de Euromast en de Erasmusbrug. Met telkens een wisselend beeld op de gedraaide achthoeken, de open schappen en de objecten, een spel van vormen, van licht en van schaduw. De roestbruine kleur vormt een mooi contrast met de grijze achtergrond van kade, water en lucht. 's Nachts wordt het verlicht door een iets uit het midden geplaatste lantaarnpaal. De bestrating rondom bestaat uit klinkers verouderd met roestwater.

Geen enkel detail ontsnapte aan de aandacht van de veeleisende kunstenaar. Met zijn grote kunst- en eigenzinnigheid, zijn meesterlijke verhevenheid en de bijhorende minachting voor aardse problemen zoals kosten en technische beperkingen, bracht hij de uitvoerende partij ZVG meermaals tot grote wanhoop én uitzonderlijke prestaties. Hetgeen heeft geleid tot het gewenste resultaat: een groot kunstwerk op de mooiste locatie van Nederland.